

Vychází 1., 10., 20.
každého měsíce o 10.
hodině. Expedicí se
nachází u Roberta
Veita v Nových ale-
jích č. 116.

DALBOŘ.

Předplácí se: čtvrtl.
1 zl., půll. 2 zl.,
celor. 4 zl. rak. č.
S poštou: čtvrtl. 1 zl.
15 k., půll. 2 zl. 30 k.,
cel. 4 zl. 60 k. r. č.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou.

Odovědný redaktor:
Emanuel Meliš.

Nakladatel:
Robert Veit.

U večer.

Slunko září rudozlatou
nejzazší polilo chlum,
ve večerní tichost svatou
mísí se jen borů šum.

V klidné dolině od vízky
velebně zavítal zvon,
vnikna v palác, v prosté chyžky
zbožný budí v srdcích tón.

Tu i duch se můj rozchvívá,
rajské sny jej volají,
svaté city zvon v něj vlívá,
rty modlitbu šeptají.

Jaroslav ze Štůdy.

Má píseň.

Kam se má láska poděla,
kam zmizel její svit,
že mrtev jsem jí docela
a nemám pro ni cit?

Ta k matce — smrtí vyryta, —
já zůstal sirý syn;
ta k milé — milou odkryta,
jí ztráta — milé čin.

Kam se ta láska poděla,
kam zmizel její svit? —
ta první mrtva docela,
pro druhou zrušen cit!

Jan Duchoslav Panjrek.

Nepoznáš.

Nepoznáš na vluce jasné,,
které kvítko vlašila;
nepoznáš na růži krásné,
které oko vábila.

Nepoznáš na očích skvělých,
koho asi hledaly;
nepoznáš na ústech rdělých,
koho asi líbaly!

Josef Smolík.

Instrukcí o společnost muzikantů v Novém městě Pražském.

(Z knih pamětních téhož města v obecním archivu Pražském.)

My úředníci úřadu šestipanského nad důchody obce Nového města Pražského známo činíme tímto listem, že jsou před nás do úřadu šestipanského předstoupili muzikanti, měšťané a obyvatelé v Novém m. P. a nám přednesli žádost ve spisu: jednu vysoce urozenému pánu, panu Václavovi mladšímu Vratislavovi z Mitrovic, na Všeradicích a Střežeticích, J. Mti. C. radě, komorníku a p. hejtmanu Nového města Pražského; druhou panu purkmistru, pánům do rady téhož Nového města Pražského podanou, v nich oznamujíc, kterak nyní velice zhusta do měst Pražských přicházejí lidé od pluhův, stád i jinud, kteří semo tamo od rána do večera po městě a hospodách s dudami, kejdy i jiným nemotorným hraním se toulají, začasťe povyky tropí, nic sobě v neděli Páně, ve dny sváteční, mši svatých a služeb Božích, ani dnův pátečních, též postních nevšímajíce a nevážíce, k tomu nemajíce zde žádného stálého obydlí svého, když mnohokrát něco zavedou, jako povětrní, kde se jim vidí, zase odcházejí, a před trestáním se skrývají, ta pak vinna a přečinění jejich častokrátě těmto nevinným přičítána bývá. A poněvadž oni jak vedlé měšťanství, tak i obývání, co se tak koliv na ně ukládá, dle nejvyšší možnosti trpělivě podnikají a poslušně odvozují, čehož výš jmenovaní tuláci a pobudové, kteříž jim z rukou chléb vydírají, v nejmenším nepocífuji, neb častokrátě při poctivých sjitích lepší svobodu v službě před nimi sobě osobují, a to beze vsí opovědi, an v malém městečku bez opovědi žádnému z nich se toho nedostává; i aby takovým nezpůsobům v přítrž vkročeno, těm tulákům to zastaveno, a v tom lepší řád učiněn býti mohl, za to snažně žádali, tak jak Jeho Milost vysoce urozený pán, pan Václav mladší Vratislav z Mitrovic, p. hejtman Nového města Pražského, k Jeho Milosti panu rychtáři, panu purkmistru, pánům do rady s tou přímluvou za ně, aby žádosti své užiti mohli, se přimlouvati, a pan purkmistr, páni nám takou žádost suplikantův (s tím nařízením dodati ráčili),

abychom ten řád mezi nimi způsobili, a když to způsobeno bude, od nich tak, jako od šenkýřův, suché dni vybíráti dali.

Podlé kteréhožto nařízení pana purkmistra, pánův, k žádosti jich tak činíme a níže psané artikule s bedlivým uvážením dotčeným muzikantům vydáváme, při tom ustanovujeme, aby jimi se řídili a spravovali, ježto zní slovo od slova takto :

P ř e d n ě, aby jistý počet starších lidí dobrých a poctivých z měšťan pod povinností volených měli, kteřížby jsouc předkem mši svatých a služeb božích pilni, pobožně a pokojně podle vůle boží a vrchnosti se chovali a jiné tovaryše své v tom podobně spravovali, neposlušné pak trestali, a kdyžby čas a termin správy jejich vycházel, za propuštění z povinnosti, též obnovení starších uctivě požádajíce, počty z příjmů a vydání náležitě každoročně spolubratřím v přítomnosti pánův úředníkův šestipanských k tomu volených činili, a takových počtův registra pořádná při pokladnici v truhlici opatrovali.

D r u h ě. Do též společnosti aby též dobří, poctiví lidé s jistým vědomím pánův úředníkův šestipanských přijímáni byli, z nichž jeden každý v nově přijatý starším a jiným povinen bude rukoudáním uctivost a podle artikulův náležité chování slíbiti, a příjemného jednu kopu grošův českých do pokladnice a dvě libry vosku složiti, a žádný bez vědomí a vůle pánův úředníkův, zvláště bez hodných příčin ze společnosti nemá vylučován býti.

T ř e t í. Starší obzvláště, potom jiní všickni na to, aby v neděli páně, ve dny sváteční, služeb božích pilni byli, a po vykonání jich teprva lidem k službě se propůjčovali, v pátek pak a dny postní dokonce se jim zapovídá, sic pod skutečným od pánův úředníkův trestáním, pozor dáti mají.

Č t v r t ě. V každých čtyrech nedělích všickni do hospody, kterou by sobě s dobrým zdáním pánův úředníkův zvolili, aby se však s jistým vědomím pánův úředníkův střízliví scházeli, při schůzce pobožně a pokojně se chovali, o věci potřebné jednali, pana otce, paní matku i všecknu čeládku jich v poctivosti měli, a jeden každý po 3 krejc., nadto výš o suchých dnech, obzvláště po dvaceti groších míš., z nichž do důchodův obecních po 10 gr. přicházeti, a jim do pokladnice po 10 gr. vše míš. zůstati má, dávali, a kdožby z hodných příčin se neopověda nepřišel, aby libru vosku propadl. Kdožby pak do společnosti z úmysla choditi nechtěl, to aby na pány úředníky vznesli.

P á t ě. Kdyby se který při společnosti zlořečení, přísahání neb hromování dočinil, ten aby do pokladnice 15 krejc. pokuty dal; jestližeby se pak výtržnosti a rvanice v hospodě neb kdekoli jinde dopustil, třicet krejcarův pokuty složiti povinen byl; pakliby toho vy,

konati, jak jiných pokut podle zasloužení, tak i této složiti nechtěl, tedy aby do vězení dán byl, a z něho puštěn nebyl, dokud by se uctivě nepokořil.

Š e s t ě. Jestliže by kdy na kterého z tulákův, by s nimi v též společnosti nejsa, jim překážku činil, kdekoliv buď v hospodě aneb jinde trefili, a jeho v skutku postihli, toho aby ihned do vězení vzíti dali, z něhož bez vědomí pánův úředníkův šestipanských propuštěn býti nemá, a to proto, aby v městě lepší řád zůstávati mohl, a společnost jejich nadarmo nebyla.

S e d m ě. Jestliže by kdo při společnosti zůstávaje, zlopověstný nalezen, neb od koho nařčen byl, totiž že by se krádeže aneb jaké jiné věci neslušně dopustiti směl, takový aby při společnosti trpín nebyl dotud, dokudžby se z toho slušně nevyměřil a toho z sebe nesvedl.

O s m ě. Kdyby na kterého Pánbůh nemoc těžkou a dlouhou dopustiti ráčil, tudy by v chudobu a nouzi upadli, tak že pro nemoc sobě vydělati a pro potřebnost odkud se živiti nemohl a neměl, na takového každého, zvláště který by se mezi nimi dobře choval, starší tovaryši povinni budou, každou schůzku, jakžby toho potřebu uznali, z lásky křesfanské sbíratí, jemu milosrdný skutek činiti, a jeho do smrti nepouštěti.

D e v á t ě. Kdyby kterého z nich neb manželek, dítek, přátel a čeládky jich Pánbůh prostředkem časné smrti povolati ráčil, aby jeden každý, jsa obeslán, střízlivý, ochotně a uctivě k poslední službě se najíti dal; kdožby pak z hodných příčin se neopověda na pohřeb nepřišel, aby jednu libru vosku propadl.

Naposledy tyto artikule v moci a na vůli pana purkmistra, pánův a pánův úředníkův šestipanských k změnění, ujetí aneb rozšíření se zanechávají.

Tomu na svědomí pečeť úřadu našeho dali sme k tomu listu visutě přitisknouti.

Jenž jest dán v sobotu po pomátce svatého Jakuba, 30. Julii, léta 1633. Podává K. J. E.

Slovo o taneční hudbě.

Podává doktor August Ambros.

(Pokračování.)

Ostatně je to pamětihodné, že připojujíc k sonatě (op. 106) seznam svých skladeb, Beethoven se domníval, že to stojí za práci, když také i tyto povrchní výrobky do účtu uvede. V přídavku jmenováno jest 6 ländlerů pro dvoje housle a cello, 12 redutních deutschů, menuettů, kontredansů, 12 ecossaisů, 6 menuettů pro piano. Ještě úplnější seznam nachází se v dílu Lenzově „Beethoven et ses trois styles“ (Beethoven a jeho tři slohy). 2. svazek, str. 211.

Mezi kontredansy má jedna sbírka, při níž nakladatel udán není, do sebe mnoho zajímavého, předně proto: Jelikož v sobě obsahuje alespoň poněkud na-

— Tělesné pozůstatky Jos. Slavíka, jehož podobizna se odběratelům „Dalibora“ za celoroční praemii dostane, budou konečně z Peštanského hřbitova, kdež mu krásný pomník postaven byl, v popelnici do Prahy přenešeny. Při této příležitosti dokládáme, že stává dvou podobizen Slavíkových; jedna nachází se v rukou pana Josefa Branislava Menzla v Karlíně, dle nížto litografovaná praemie od výtečného malíře pana Jana Quasta zhotovena bude; druhá podobizna nachází se u posud žijící sestry Slavíkovy v Dobříši. Konečně nemůžeme mlčením pominouti, že zdejší obrázkový časopis „Obrazy života“, redakcí J. Vilímka, podá vyobrazení Slavíkova pomníku v Pešti, jehož věrnou kopii jemu velmi účinný pan J. B. Menzl poskytl. Obširný a důkladný životopis Slavíkův bude v „Daliboru“ tohoto roku umístěn.

— Pan Josef Nesvadba, kapelník stavovského divadla, opustí o velkonocích t. r. dosavadní místo své, pro něž mladý ještě kapelník pan Jahn určen jest.

— Pan Ad. Pozděna, skladatel český, uvedl několik písní do čtvero zpěvu a sice: Píseň lovců od K. Vinařického (pro dva sbory), Píseň milostná od Jablonského a Můj zpěv od J. Šrůtka, z nichžto patrný talent vysvítá.

— Pan Alois Hnilička dokončil druhou svou symfonii, kterouž bezpochyby tuto zimu v nějakém koncertu uslyšíme. Že nadaný tento skladatel bohatý zdroj myšlenek v sobě chová a důkladnou hudební vzdělanost má, přesvědčili sme se z první jeho symfonie lonského roku provozované.

— Pražský humanistický hudební spolek, jenž před 6 lety od J. Osvícenosti knížete Jana z Lobkovic a kněžny Theresie z Lobkovic založen byl, čítá nyní 900 přispívajících oudův. Účel tohoto spolku jest, by se i chudým žákům poskytl příležitost, v hudbě (pianě) se vzdělati. Ředitel této jednoty je pan Cölestin Müller, bývalý žák konservatoria Pražského.

— Náš slovučný spolupracovník pan doktor Vilém August Ambros, c. k. zastupitel státního návladnictví, zvolen jest od učené královské české společnosti za mimořádného ouda.

— V chrámě u Uršulinek odbývalo se dne 17. t. m. tiché requiem za zesnulého zpěváka Bedř. Demmera, bývalého ouda opery Pražské.

— V sobotu dne 15. t. m. odbývala se v sále na Žofíně hudební z kouška k besedám ku prospěchu národního divadla. Z provozovaných tanečních kusů líbily se hlavně „Líbánky“, polka od Luckra, „Vltavské zvuky“, quadrilla od Nickerla, „Šotek“, kvapík od F. Božka a „Národní valčík“ od kapelníka Ješka, kteréžto na všestranné přání opakovány býti musely. Orchestr c. k. pěšího pluku barona Wernhardta držel se pod řízením pana kapelníka Ješka velmi dobře, a provedl všechny kusy praecisně a vkusně. Upozornujeme ještě jedinou milovníky tanců na první besedu dne 24. t. m. a kocháme se naději, že obecnost Pražská k účeli tak důležitému hojně přispěje.

— Pikantní opera „Anna von Landskron“ od našeho velenadaného krajana J. Alberta bude se také zde a ve Vídni na dvorním divadle provozovati.

— Protektorat jednoty k zvelebení vojenské hudby přijal místo zesnulého hraběte Waldsteina, za něhož se dne 14. t. m. requiem od Mozarta odbývalo (referat podáme v příštím čísle), Jeho Excellencí komandující general Ed. hrabě Clam-Gallas.

— Pan Jan Procházka, poručík a ředitel hudby c. k. Pražského shoru městských ostrostřelcův zvolen jest za čestného úda Mozartea v Solnohradě a Pražské jednoty hudebních umělcův.

— Slečna Vilemína Medalová vysloupí, jak se dovídáme, poprvé zde na jevišti a sice co Agatha v české opeře „Kouzelný střelec“, jež se ku prospěchu kapelníka pana Ed. Tauwitze ku konci února provozovati bude.

— Náš věhlasný krajan Ferd. Laub koncertuje jak „Preussische Zeitung“ praví, nyní v Tobolsku.

— Chvalně známý výtečník na cello p. Bern. Cossman z Vídně přibyl sem a bude zde bez pochyby koncertovat.

(V. St.) Liberec. V úterý dne 4. ledna dávala zde pianistka slečna Amalie Holubová, žákyně Jos. Proksche z Prahy koncert, v němžto skladby od Beethovena, F. Schuberta, pak Invitation à la Polka (op. 6) od Bülowa, Feu follet (bludičky) od Prudenta a velké duo od F. Schuberta přednášela. Zvlášť zdařile přednesla „Píseň beze slov“ od Mendelssohna a došla příznivého výsledku. Z ochoty ku koncertistce spolu účinkovaly paní M. Gerhardtová a slečna M. Finková, kteréž přednesem písní se vyznačily. Polovice čistého výnosu koncertu připadla Schleglovu nadání pro studující.

(—r.) Z Polny. Dne 12. ledna uspořádali zdejší ochotníci a přátelé hudby akademii, z nížto čistý výnos k zakoupení hudebních nástrojů určen byl. Provozovalo se v 1. oddělení: Overtura k opeře „Noceh v Granadě“ a v 2. oddělení „Mlynář a jeho dítě“, ostatně hrál orchestr nejvíce skladby Strecka, král. bavorského kapelníka. — I také nový zde zřízený spolek zpěvácký poprvé vystoupil a několik čtvero zpěvů, jako i „Zastaveníčko“ od V. Horáka dosti zdařile přednesl.

Drážďany. Ingeborg-Starcková z Petrohradu odbývala tu dne 5. t. m. koncert, v němž klavírní kusy od Ch. Meyera, F. Liszta a B. Chopina s pochvalou přednášela.

(T.) Frankfurt nad Mohanem. Slečna Chaloupková, ježto u zdejšího divadla od 1. listopadu engagována jest, přišedše sem tyto dny, vystoupila v opeře „Lucretia Borgia“ a líbila se velice. Její hlas je jarý, libě znějící a objemný. Přednes její byl jistý a vřelý, svědče o české a vycvičené zpěvačce. Svou ryzou dramatickou hrou povzbudila slečna Chaloupková obecnost k hlučným potleskům.

Heidelberg. Znameníť virtuos Arnošt Mašek uspořádá zde tuto zimu večerní zábavy pro klassickou komorní hudbu.

(X.) Lipsko. V koncertě „Gewandhausu“ vystoupila ve čtvrtek dne 10. ledna mladistvá virtuoska z Prahy slečna Albert. Zadržilková, žákyně A. Dreyschocka. Hrála „nocturnu“ (Des) od Chopina a „L'inquietude“

od A. Dreyschocka se skvělým výsledkem, byvši mnohokrát hlučně volána. Kapelník Rietz, přiblíživ se po skončené hře k mladé koncertistce, pravil: „Slečno, nyní jste si zbudovala pevný most k šťastné budoucnosti.“ Odtud odebrala se slečna Z adrobilková do Hannoveru.

Paříž. Paní Szarvadyová, roz. Klausová z Prahy, odložila svou cestu do Hollandska a Německa a vystoupí zde tuto zimu v několika koncertech.

(S.) Petrohrad, 3. prosince. Pánové Albrecht, Pickel, Weichmann a Schubert (Pražan) dávají zde kvartetní zábavy, v nichžto mimo skladby Beethovenovy zvláště Schumannova kvarteta se provozují. Od Schumanna budou provedeny 3 kvarteta pro smyčcové nástroje a jedno kvartetto s pianem.

(P.) Peterborough (velká Britanie), dne 12. pros. Chvalně známá rodina Brousilova z Prahy dává zde koncerty, v nichžto zvláště Bertha svým výtečným přednesem na housle velké pochvaly dochází.

(G. T.) Štýrský Hradec. V třetím koncertu hudební jednoty dne 26. prosince vystoupila mladá zpěvačka slečna Marie Schmidtová z Prahy a zpívala arii pro soprán z „Figarovy svatby“ a arii „Nie nahte mir ein Schlummer“ z opery „Kouzelný střelec“ s velkou pochvalou a příznivým výsledkem a byla třikrát vyvolána. Její hlas je krásný a objemný, a chová v sobě neobyčejnou plnost a sílu. Slečna Schmidtová je zákyně znamenité učitelky Fischer-Achtenové.

Stuttgart. Dne 1. ledna dávala se tu po druhé J. Abertova opera „Anna von Landskron“ a rozhrála pikantní instrumentaci a zajímavou hudbou četné obecenstvo.

(T. V.) Varšava. V našem městě dlí nyní dva virtuosi na kytaru: Stanislav Szczepanowski a M. Sokolowski. První je chvalně znám v hudebním světě, neboť vystoupil s pochvalou v rozličných městech. Co se druhého týče, vystoupil dne 7. t. m. Hra p. Sokolovského je velmi pěkná, a ačkoliv kytara do řady nejnevěděčnějších nástrojův koncertních patří, umí pan Sokolowski z ní vyluzovat rozkošné tóny. Obecenstvo přijalo hru jeho velmi dobře.

Vídeň. Na nový rok dávala se v chrámě u Šottů krásná mše do D-dur od Vács. Horáka a byla dosti slušně provedena. — Pan doktor Ed. Hanslik, Čech a docent na universitě zdejší, bude mít dvanáct přednášek o dějepisu hudby. Pan E. Hanslik je co ducha plný kritik a krasovědec chvalně znám a dojde zajisté hojného účastenství.

Vým ar. Velkovévoda nařídil intendantu divadla doktoru Dingelstedtovi a řediteli hudby doktoru Lisztovi, by na jaře 1860 provedli quadrilogii od R. Wagnera, totiž čtyry opery „Rheingold“, „Fee Walkürn“, „Siegfried“ a „Siegfried's Tod.“ Za tou příčinou vystaveno bude prozatímní divadlo. První pěvci Německa zúčastní se v těchto operách, a aby se všem překážkám předešlo, bude každá partie dvakrát ohsazena. Sbory sestávají budou ze 100 mužských a ze 100 ženských hlasů. K této velkolepé slavnosti budou pozváni němečtí knížata a notability věd a umění.

Úmrtí. Jak známo zemřel v Passově dne 3. list. 1858 Bedř. Demmer, jenž druhdy oudem Pražské opery byl. Narodil se r. 1804 v Hamburku a byl syn c. k. dvorního pěvce Christ. Demmra. Svou uměleckou dráhu počal na dvorním divadle ve Vídni, byl pak engagován pod ředitelem Stögrem v Štýrském Hradci a v Praze a vstoupil r. 1845 do pense. — Henry Blanchard, nar. 1787 v Bordeauxu, skladatel opery „Ariost“ a Berangerových písní zemřel dne 26. pros. v Paříži. — A. P. F. Bouly, varhaník na universitě zemřel 27. pros. v Paříži. — Luciano Fornasari, známý zpěvák, zemřel dne 3. ledna t. r. ve Venecii. — Jos. Fridlovský, výtečný klarinetista, nar. 11. lipna 1777 u sv. Markéty blíže Prahy, zemřel dne 14. ledna ve Vídni. (Zevrubnější životopis podáme v příštím čísle).

Dur a moll.

(Štýrský tanec). „Viděl jsem“, praví známý cestopisec Kohl, „tanec busarů v Uhrách, svěží mazurku Polákův, poetický tanec Kozákův v Rusi, originalní Djaka Valachův, ano viděl jsem půvabný a bujný Fandango Španělův a bohužel bezvýznamný valčík Němcův, i bouřlivý kvapík Francouzův, avšak musím se vyznati, že co do půvabu slušnosti a prostosrdečnosti štýrský národní tanec nad všemi vynikati se zdá.“ Tanec tento je vlastním bratrem tyrolského národního tance a rakouského „Ländleru“, avšak je ještě půvabnější, rozmanitější a bohatší než tyto. Pohyby jsou volné, a všechny figury a stavění se jsou něžné a důmyslné narážky na slavné city lásky. Přitom se užívá významné mimiky, ježto charakter dobromyslné veselosti dýchá a kteráž dokazuje, jak Štýrcané tanec nikoliv co prostředek k pohybování nohou, alebrž co nejvyšší a nejkraší výraz pocitu duše považovali. Mnohé jiné národní tance jsou též krásné, když se dobře tančí, avšak se všechny snadno převrhnou; štýrský tanec naproti tomu nezdá se míti do sebe nic bujného, divokého a bizarního, tak že ho směle tanec milostenek nazvati mohu, aniž pochopuji, proč se mu i ostatní německé kmemy nenaucí.

(Naumann a švédská stráž). Výtečný kapelník Naumann cestujíc do Štokholmu, přibyl do jistého malého švédského města. Přišed ku bráně, byl požádán od poddůstojníka o pas a tázán na stav a jméno; Naumann odvětil, že jest chursaským kapelníkem a že jede na pozvání krále Švédského do Štokholmu. Poddůstojník nevěděl, co znamená jméno kapelník, a jakkoliv Naumann vši práci vynaložil, by mu o tom ponětí vpravil, přec se mu to nepodařilo. Netrpěliv, že ho tak daremně zdržuje, zvolal konečně Naumann: „Pane, stojím v chursaské službě, jsem generalem všech kurfirstských muzikantů, a cestuji na žádost Vašeho krále do Štokholmu, abych i všechny Vaše královské hudebníky vycvičil.“ „Ach, když tomu tak“, odpověděl poddůstojník s hlubokou poklonou, „račiž Vaše Excellenci dále cestovat. Jonáci vzhůru, do zbraně! Chursaský general muzikantů!“ Horem pádem vyrazila celá stráž, vstoupila do zbraně, a Naumann vjel vážně, sotva se smíchu zdržeti moha, do města, co zatím se mu vojenská pocta vzdávala.

Listárna. Panu F. T. zde. Z části upotřebíme, avšak studujte dále. — Panu A. P. v XYZ. Použijeme, však později. Článek o tamějších poměrech hudebních byl by nám z Vašeho pera vítán. — Panu H. S. v Pol. Děkujeme za Vaši péči. — Slavné besedě v Chrudími. Lonský běh „Dalibora“ je rozebrán. Jeden zlatý je tedy napřed poznamenán.